

Flori de erin

REVISTĂ FEMENINĂ

CUPRINSUL:

In chestia feminină — — —	Elena Pop Hossu Longin
Discuși anti-revizioniste	I. C. Cătuneanu
larna — — — — —	Ovidiu Hulea
Adevărata libertate a copilului	Dr. Emil Precup
Când l-am cunoscut pe Gh. Pop	
de Băsești — — — — —	P. Antoniu Bălibanu
„Miss“-urile — — — — —	Prof. Ioan Vultur
Irozii moderni — — — — —	Dr. Simeon Chiș
Unde e copilăria — — — — —	Mihail Robu
Arta de a deveni chel — — —	Dr. Capilaru
Tată și mamă — — — — —	Ilie Vetșan
Să ne rugăm — — — — —	Florică Sabadâșiu
Școlarul și cartea de rugăciuni	Ioan Osian
Femenismul și familia — — —	Tincuța Murguleț
O mică izbândă — — — — —	P. Teofil A. Bălibanu
Laurii — — — — —	Ioan Sârbu
Scrisori: Prea Cuvioase Părinte, Dragă Flavia	
Viața roman — — — — —	Sabin G. Truția
Bibliografie: Amintiri, Biserica năruită, Jerbe matinale, Anuarul R. F. Beiuș	
Posta Redacției.	
Posta Administrației.	

COLABORATORII :

Elena Dr. Aciu, Ion Agârbiceanu, Antoniu Bălibanu, Ioan Berinde, Dr. Irina Berinde, George Bota, Emil Bran, Dr. Nicolae Brînzeu, Vera Calangiu, I. C. Cătuneanu, P. Vasile Chindriș, Pr. Toma Chiricuță, Dr. Simeon Chișiu, Dr. Ioan Coltor, Augustin Cosma, Victoria Diamandi, P. Victor Dunca, Filotea Dumbrava, Dr. Gelu Egry, Nicolae Fântănariu, Șerban Filon, Dr. Nicolae Flueraș, Prof. Iosif Frollo, Gala Galaction, Volumnia Dr. Gheție, P. Ion Gârleanu, Ovidiu Hulea, Al. Lascarov-Moldovanu, Dr. Emil Lobonțiu, P. Teodor Mateiu, George Matieșanu, P. Ireneu Merloz, Dr. Domenic Neculăeș, Prof. Dumitru Neda, Dr. Ioan Ossian, Dr. Ionel Pop, Dr. Romul Pop, Dr. Valer Pop, Dr. Augustin Popa, Septimiu Popa, Olivia A. Porușiu, Dr. Emil Precup, Livia Rebreanu-Hulea, George Rednic, Mihail Robu, Florica Sabadășiu, Ioan Tătăran, P. Dr. Aloisie L. Tăutu, Sabin G. Truția, Ilie Vetișan, Sorica Vlădescu, Prof. Ioan Vultur.

Redactor :

P. Teofil A. Bălibanu.

Secretari de redacție :

**Emilia Ille,
Iuliu Boțan.**

Administrator :

Cornelia Petrișin.

ABONAMENTUL :	Pentru studențime	100 lei anual
	„ particulari	120 „ „
	„ instituții și societăți	200 „ „
	Abonament de încurajare	300 „ „

Primește un abonament gratuit pe un an

cine va câștiga trei abonamente de încurajare, ori patru abonamente pentru instituții, sau șapte pentru particulari, ori opt abonamente studențești. Abonamentele pot fi și mixte, dar să atingă suma de 800 lei. Abonamentul gratuit se câștigă numai după ce se trimite suma totală la administrația revistei.

In chestiuni de administrație (abonamente, etc.) vă rugăm să scrieți pe adresa *Doamnei Cornelia Petrișin, profesoară, Șimleul-Silvaniei.*

In chestiuni de redacție să vă adresați *Păr. Teofil A. Bălibanu.*

FLORI DE CRIN, revistă feminină, **Șimleul-Silvaniei.**

Apare lunar, cu excepția lunilor Iulie și August.

Pentru mame, soții și fete evlavioase

cea mai plăcută surpriză

va fi

un abonament la „Flori de crin“

Singura revistă feminină — cu conținut garantat moral — din țară.

Scopul revistei:

Să apere tinerețelul feminin — și femeia în general — **de imoralitatea ucigașă.**

Să dea **nutremânt sufletesc curat**, trecut prin prisma purificatoare a moralei creștine.

Să sădească în inimile tinere „adevărate flori de crin“ și să le păzească intactă nevinovăția și curățenia lor sfântă.

Să readucă la Isus societatea prin **presa și acțiunea creștină.**

Să apere **morală lui Hristos** — singura morală adevărată — și să lupte împotriva celor ce o vor ataca.

Să vestească pretutindeni deviza Țării noastre: „**Nihil sine Deo**“.

In urmare revista „Flori de crin“ se va sili ca întotdeauna să dea sfaturi creștinești pentru mame, ca ele să poată da o **bună educație** fiilor lor; îndrumări pentru soții, ca să fie „**îngerul păzitor**“ al familiilor lor; iar pentru fete va fi o **călăuză dreaptă și sigură**, mai ales atunci, când fără experiență, se vor avânta în mijlocul lumii plină de pericol.

FLORI DE CRIN

REVISTĂ FEMENINĂ

NIHIL SINE DEO

REDACTOR RESPONSABIL :
P. TEOFIL A. BĂLIBANU

LĂUDAȚ SĂ FIE ISUS!

IN CHESTIA FEMENINĂ

Valurile ridicate pe terenul așezărilor sociale în epoca ce străbatem a atras în val vârtejul lor și chestia feminină, la toate popoarele.

Cu mai multă, sau mai puțină competență, s'a discutat această problemă de un interes nelăgăduit, de mare importanță pentru prezent și viitor.

Crâncenul război a scos la iveală, ca factor, femeia, la toate națiunile beligerante.

S'au văzut efectele forței, ce dețin femeile în mâinile lor, pe toate terenurile.

S'a manifestat toată puterea lor așa de intensiv, încât trebuie să se țină seamă de tăria lor.

Trebuie să amuțească toți scepticii, cari admiteau un rol secundar sexului femeiesc, în societatea ome-nească.

S'a arătat femeia superioară tuturor așteptărilor și faptul acesta îi asigură un rol vrednic în prefacerile sociale.

În special la noi Români, valoarea femeilor noastre, s'a declarat într'un chip, care ne îndreptățește la o legitimă mândrie și ne îndatorește să cultivăm cu adevărată sfințenie rostiul lor în viitor.

În faptul întregirii neamului nostru în unitatea sa fericită de acuma, revine o strălucită parte mamelor, cari au dat țării eroi legendari, cari au eluptat eliberarea noastră a tuturor de sub jugul streinilor. Apoi soțiilor și fiicelor române, care au adus toate jertfele și abnegațiunile suportate cu o bravură fără seamăn, numai și numai, ca să oțelească brațele acelora, cari erau duși la lupte năvalnice pentru eliberarea neamului.

Și oare această generațiune de femei, care au partea lor strălucită în marele eveniment istoric al unității noastre, au fost ele crescute într'un mediu, care se intenționează să se creeze acum în societatea noastră românească?

Fie țarancă, fie intelectuală, femeia română în toate timpurile a fost un model al căsniciei; pentru ai săi a trăit și murit, cu o nobilă ambiție de a fi pentru familia ei soarele, care încălzește atât vatra căsuțelor umile, cât și căminul mai pretențios.

Această generațiune de femei, are la activul său un merit care trebuie fixat pentru toate timpurile, ca pildă negrăit de frumoasă a virtuților lor de cetățene, mame și soții române.

Primejdia mare, tragică, în care s'a aflat țara întreagă, dela un colț la altul, atât în țara mamă, cât și în provinciile alipite, a înarmat sufletele femeilor noastre cu o armură scoasă din arsenalul tradițional al iubirei de patrie și neam.

Sigur, că un teoretician al dogmelor moderne, va taxa poate de sentimentalism și romanticism învechit,

această apreciere a unei vremi, care a produs nemijlocit rezultate pozitive de o importanță impunătoare. Va încerca să deplaseze și micșoreze meritul femeilor, care au născut și crescut tării viteji admirați de o lume întreagă. Va încerca să îndrumeze generațiunile viitoare spre alte căi, cari să le scoată din proverbiala căsnicie, îndreptându-le privirile sus, către parnasul luminos al emancipării, ca cetățeană independentă, îndreptățită la completă rupere cu toate tradițiile din trecut.

Admit, că spiritul vremii își reclamă drepturile sale pe toate terenurile, țin însă ca o mare nenorocire pentru un popor tânăr, în formațiune, dacă sguduim sanctuarul familiar și încercăm să scoatem pe mama și soția română în arenele luptelor sociale și politice.

O mamă și soție, are o așa putere, în domeniul casei și familiei ei, încât ori câte drepturi i s'ar da, nu egalează cu forța, cu care a consacrat-o cu cea mai sfântă demnitate de mamă și soție.

A crește generații nobile și viteze, a le îndrumă spre tot ce e bun și frumos, a crește caractere oțelite și cinstite: ce alt rol, ce alt program mai înălțător poate fi?

Mama e primul educător al omului.

O, nu-i smulgeți această demnitate, împingând-o în labirintul luptelor de toate zilele!

Istoria ne dovedește, că sistemul Corneliilor, Veturilor și a Penelopelor române nu a dat greș nicio dată și a condus acest neam prin toate vicisitudinile vremilor, spre îndeplinirea chiemării mărețe, ce destinul i-a rezervat în istoria popoarelor. Și acum, când eroismul, martiriul și abnegațiunea nobilă a atâtor generații crescute în atmosferă de moravuri severe a sanctualelor familiare românești, unde mamele și soțiile erau paznicile și cultivătoarele virtuților, care nasc și cresc eroi, au ajuns la înfăptuirea celui mai sfânt ideal, suntem datorii cu toții, să reținem și transplantăm în viitor, credințele lor, care ne-au condus la mărire și unire națională.

Li se împune statului, bisericei și școlii să aibă toată grija și osârdie bună, ca pe această structură de granit, dovedită invincibilă, să clădească și să așeze creșterea mamelor și soțiilor viitoare.

Să învețe generațiile de fete tinere, sigur, carte multă, să fie la nivelul cultural al altor femei apartinătoare celor mai culte și alese popoare, dar totdeauna să se aibă înaintea ochilor a le crește ca mame și soții vrednice de cele din trecut.

Pedagogia noastră, trebuie să fie, în raportul său de educațiune feminină, nu numai modernă dar și națională, străbătută în toate fibrele sale de evlavie trecutului binecuvântat.

Tradițiile unui popor ca al nostru, căruia Providența vădit i-a sortit un viitor mare, trebuie menținute și transplantate în veacurile ce au să vină.

Precum salturile în natură se răzbuună, tot astfel se întâmplă și în viața națională.

Dela modele fixate și dovedite, ca exemple vrednice de urmat și dela străbunele noastre clasice, nu putem face salturi de sufragete cari bombardează portalele parlamentelor, reclamând lărmuitor intrare, într'un mediu impropriu firei și vocațiunii femeii.

Căci Dumnezeu, când a învrednicit femeia, să îi fie de ajutor, a procrea generațiunile omenești. i-a dat altă menire mai sfântă de cât să meargă să țină discursuri parlamentare și să lase planta plâpândă a copilului încredințat grijei sale pe mâinile necompetente ale unei străine plătite.

Dar apoi bărbatul, exponentul adevărat al timpului de prefaceri sociale și politice, cari s'gduie lumea înțregă, când vine trudit și obosit la căminul său, ce fel de căsnicie găsește, când soția și mama nu o păzește, ci umbli pe la club și parlament sau pe la alte întruniri?

Chiar și carierele pur științifice și artistice, să fie rezervate numai și numai talentelor extraordinare și nu la toate cele de duzină.

Căci dacă mergem pe cărarea pe care am apucat, când cu imbulzeală, aproape bolnăvicioasă, se îngrămădesc fetele noastre la cariere independente, azi, mâine, dacă se admite cu atâta ușurință aceasta, vom avea, un proletariat feminin și vetrele familiare vor deveni pustii, în dauna incalculabilă a statului și a neamului.

Ca să asigurăm viitorul națiunii noastre toți cei chemați, trebuie să veghem, ca educațiunea tineretului nostru femeiesc, să fie condus conștient, în cadrele adevăratei lor chemări.

Mame și soții culte și evlavioase, gospodine harnice și luminate ne trebuiesc, care să crească și îndrumeze generațiunile viitoare spre mărirea patriei întregite și soții, care să împartă, ca tovarășe adevărate de viață, greul cu bărbații mult încercați și trudiți ai timpului nostru.

Elena Pop Hossu Longin.

Eu sunt calea, adevărul și viața, Isus.

...După atâta delapidare de timp și deșteptăciune, Isus Cristos n'a fost încă isgonit de pe lume.

Orice s'ar face, El rămână un sfârșit și un început, o genună de taine dumnezeiești la răspântia a două crâmpee de istorie omească...

G. Papini

DISCURS ANTIREVIZIONIST

rostit în Cluj la 1 Decembrie 1932.

Un simțământ unanim și spontan ne-a întrunit pe toți, solidari și hotărâți, la aceasta impunătoare adunare națională.

O pornire firească de conservare a ceea ce am dobândit cu atât amar de suferințe și de jertfe, ne desleagă astăzi glasul spre a rosti dreptatea noastră înaintea tuturor și împotriva ori-cui.

Această dreptate, ce ne-am înfăptuit-o cu ajutorul lui Dumnezeu și prin vitejia soldatului român, a fost consfințită odată pentru totdeauna prin tratatele de pace.

*Noi, Români, stăm aici înrădăcinați de două mii de ani în glia strămoșească și ne-am desăvârșit statul în baza **principiului naționalităților**. Acest principiu înseamnă cea mai înțeleaptă soluție politică, luată dintr'o vastă și frământată experiență a istoriei europene.*

*Statul român întregit, pe temeiul principiului naționalităților, **este veșnic, pentru-că veșnică este dreptatea ce stă la baza lui.***

*Până la înfăptuirea României-Mari, neamului românesc uu i-a fost îngăduit să ocupe scena istoriei, așa precum îl îndreptăteau însușirile lui superioare. Ca fulgere de vitejie au strălucit în fața Europei uimite cei trei Arhangheli ai războiului pentru apărarea Creștinătății, toți de viața românească: **Ioan Corvin de Hunedoara, Ștefan cel Mare și Mihai Viteazu**. Au urmat acestor eroi vremuri grele. Dar lumina faptelor nu s'a stins din sufletul neamului.*

După îndelungată strădanie, stropită cu lacrimi și sânge, ne găsim de 14 ani uniți pe vecie în același stat și simțit cu toții că, aici în basinul bogat al Dunării de jos, avem o misiune de civilizație, pe care revizioniștii orbiți de patimă de la Budapesta nu o pot înțelege.

***Fie-care neam își are destinul său istoric. Ungaria l'a avut pe al ei. Steaua i-a apus.** Urmează de acum înainte să trăiască modestă și cuminițită în granițele-i actuale, cu acea conștiință cumpănită, că nu merită mai mult. Alte perspective nu mai poate avea.*

Destinul nostru istoric, de la întregirea neamului începe să înflorească. Așezați aici la răspântie între două lumi, noi Români suntem chemați la un strălucit viitor.

Il vom împlini, cu puteri crescânde, în ordine și pace, cu păstrarea neclintită a hotarelor noastre actuale.

Ungurii trebuie să știe că, încercând să le atingă, sfărâmă opera păcii europene cu o răspundere strivitoare față de lumea întregă și cu primejdia amarnică pentru ei de a simți ascușitul baionetelor românești.

Termin, zicând: cine are urechi de auzit, să audă.

I. C. Cătuneanu.

Iarna...

Soare'mpățitor de viață,
Am plecat azi dimineață
Calea depărtărilor
Drumul trist al zărilor,
Drumul zărilor cernite
Tot cu ceață mbrobodite.

Am venit cu jalbă mare
Pân' la tine sfinte soare.
Că mă doare inima,
Ce-am văzut în lumea mea :

Peste ntinsul pământesc
Numai țurțuri glăsuesc,
Numai țurțuri plâng și mor
În tăcerea nopților...

Suspinau în cale plopii,
Dar le înghețară stropii
Lacrimilor ce vărsau,
Plopii bieții cum plâneau...
... Lângă pluguri ruginite,

Mor cântările vrăjite...
Moare glasul doinelor
De durerea moinelor...
... Numai Leana
Cosânzeana,
Cu comoară de povești,
Stă la vetre românești
Și în vraja spuselor
Cântă glasul fuselor,
Cântă fusele și mor
În tăcerea nopților...

... Și pe mână răzimat
Codrul fruntea și-a nălțat
Și gemea
Și se sbătea
De să-ți rupă inima...

Și-a căzut bătut de ger,
Codrul crai, codrul stingher,
Și sub cap, bietul avea
Numai vâl de albă nea,
Perină din foi uscate
Și'n ochi lacrimi înghețate...

Soare'mpățitor de viață
Am plecat azi dimineață
Drumul zărilor cernite
Tot cu ceață mbrobodite,
Am sosit cu o rugă mare
Pân' la tine sfinte soare.

Dă poruncă vântului,
Să ducă pământului
Șoapte dulci de mângâiere
Și vestiri de Inviere...

Că pe ntinsul pământesc
Numai țurțuri glăsuesc,
Numai țurțuri cad și mor
În tăcerea nopților...

Peste ntinsul pământesc
Numai stelele lucesc
Numai stelele jelesc
Codrii ni se pustiesc...
Și stejarii gem și mor
În tăcerea nopților...

Ovidiu Hulea.

ADEVĂRATA LIBERTATE A COPILULUI

Mulți copii se simt nefericiți văzându-și libertatea redusă prin îndrumările primite dela părinți și profesori. La școală nu se pot împăca cu legile școlare, care le îngrădesc libertatea. Autoritatea moralizatoare și îndrumătoare a părinților firești și a profesorilor, o consideră ca o piedecă în dezvoltarea lor liberă și pornită după bunul lor plac copilăresc. Ei nu înțeleg și nu văd, că autoritatea, prin care li se reduce libertatea voinței copilărești, este un drept al celor mari, al celor maturi și deplin formați; un drept câștigat în urma unei experiențe de viață, în urma unei dezvoltări fizice și morale, la care cei mici sunt meniți să ajungă numai cu timpul și cu înecul, având îndrumarea celor mari și experiența îndelungată a vieții.

În om stăpânesc dela naștere două naturi, două puteri: una, care tinde spre bine și alta spre rău. În copil aceste puteri se află alăturate, în stare de potențialitate și atârnă de împrejurările de viață ale copilului, dacă una din ele se va desvolta în dauna celeilalte. Menirea omului este perfecționarea lui în bine. În copil conștiința binelui se află în măsură foarte redusă, în june această conștiință este în luptă cu conștiința răului, iar în omul matur și educat, i-a devenit stăpână. Acum ea este o putere sufletească, numită *caracter*: scopul educației. Pentru a ajunge copilul la caracter, are nevoie de timp, de obișnuință și de o supraveghere și observație mai adâncă a vieții.

La început copilul e atârnat de părinți. Sîngura lui putere, când ajunge pe lume, este să sbiere. Mama îl învață a mânca, a umbla și a vorbi. Prin graiu îi luminează mintea, îi sporește cunoștințele și-i dezvoltă voința. Părinții îl îngrijesc, până se face mare. Tot timpul, cât crește în sinul familiei, voința copilului se indoește în fața voinței părinților; faptele aceluia sunt mai mult o imitație a faptelor văzute la părinți, sau o urmare a îndrumării primite

dela aceia. Sufletul copilului până la etatea când intră în școală, este pus în mișcare de voința părinților iubitori. Cât este de plăcută copilului această atârnare de părinți, în etatea nevinovăției copilărești și cât de neplăcută devine ea, din momentul în care lupta dintre bine și rău se face mai puternică în el!

Munca începută de părinți acasă, o continuă și o întregeste profesorul în școală. O mare schimbare se întâmplă în viața copilului, care a părăsit casa părințască, pentru a umbla și a trăi în alt mediu, străin, la școală. Aci influențează asupra sufletului său alte împrejurări. Copilul obișnuit de acasă cu ascultarea de părinți, acum trebuie să asculte de străini și să se acomodeze mediului nou, pe care îl imitează și dela care primește diferite îndrumări și exemple bune și de multe ori rele.

Spiritul de imitație îl face pe copil, să urmeze faptele și pildele profesorilor, dar și ale masei înconjurătoare, care nu totdeauna sunt vrednice de imitat. Și aci este pericolul de a pierde buna îndrumare din familie și prin urmare de a impune datoria familiei, de a supraveghea și a observa purtările elevului și a sta în sprijinul școlii, când școala apelează la sprijinul părinților. Altfel chiar și copiii din familii bune sunt expuși, să ajungă imorali, desfrânați, ușurateci, leneși, risipitori, mincinoși, murdari, nedisciplinați, etc.

Pentru a scăpa de orice influențe dăunătoare formării caracterului, copilul în momentul când iese din familie și intră în viață și tot timpul cât își formează caracterul, sub îndrumarea școlii, trebuie să aibă pregătirea sufletească, încă de acasă, pentru a ajunge să poată aprecia valoarea societății, în care se învârtește, pentru a putea distinge binele de rău, pentru a cunoaște pe oamenii, care-i periclitizează nevinovăția și pentru a avea puterea de voință de a sa retrage din societatea acelora, care-i par periculoși. Prin îndrumarea familiei, a profesorului, a re-

gulamentului școlar, a lecturii, a disciplinei și a studiilor școlare. copilul învață a gândi, a rezona, a voi și a munci independent. Această independență, întărindu-i-se rând pe rând, prin legi, prin obișnuință, ea îi agerește tot mai mul spiritul de observație, judecata, țaria de voință, dragostea de muncă și curajul.

Tânărul la început îndemnat la muncă, și supus din silă și din obișnuință, ajunge pe încetul să se supună unor reguli, unor legi și să muncească din indemn propriu, din convingere. Acum va avea și independența de voință, pentru a distinge binele de rău, va fi un caracter, un bun om, un bun îndrumător pentru alții.

Iată cum obișnuința bună, respectul legii, poate deveni independență de voință, caracter. Un absolut al școlii cu o voință tare cu obiceiuri frumoase, cu conștiința binelui în suflet, ajuns în serviciul so-

cietății, va fi un vrednic membru al ei, va fi la timpul său, un bun părinte, un bun îndrumător al familiei și al societății, iar în viața publică, va fi un organ de disciplină, de ordine, bunăcuviință și un reprezentant al muncii idealiste, altruiste și ordonate.

Concluzia este, că e bine, ca elevul în școală să respecte regulamentul școlar, să se conformeze îndrumărilor primite dela părinți și școală, nu de frică, ci de bună voie, ca să-și însușească bune deprinderi în școală și în afară de școală, căci aceasta e adevărata libertate, nu destrăbălarea, care place celor mai mulți copii. Această, adevărată libertate, ar fi bine să o dorească fiecare elev, care vrea să fie fericit în viață și fiecare părinte, care cu încredere oarbă și bolnăvicioasă, dă prea multă libertate copilului său, crezând că așa e bine.

Dr. E Precup.

Când l-am cunoscut pe Gheorghe Pop de Băsești

(Din prilejul aniversării a 14-a dela moartea sa)

Era ziua de 4 August 1887, când se ținea adunarea generală a „Despărțământului XI. Sălăgian-Chioorean al Asociațiunii Transilvănene pentru literatura română și cultura poporului român” și cea a „Reuniunii Femeilor Române Sălăgene”. Zi frumoasă de vară cu boltă azurie a cerului senin. S'a ținut — aceasta adunare — în frunțașă comună de peste Meseș, în Bucium. Părintele vicar al Silvaniei, Alimpiu Barbolovicu, binecunoscutul „gură de aur” al Sălăgiului de pe vremuri, iuconjurat de un săbor de vre-o 20 protopopi și preoți, pontifica sf. Liturghie în grandioasa Biserică din aceeași comună.

Așa era pe atunci: credință, pietate și evlavie multă! Adunările Românilor — pe atunci — toate se începea cu sfânta Liturghie...

Așa și în cazul pomenit: după sfânta Liturghie s'a ținut adunarea, sub decursul căreia s'au împărțit premiile obicinuite, date învățătorilor celor mai distinși de pe teritoriul Despărțământului. Premiile îndatinat erau: 1. o vacă cu vițeei, 2. o scroafă cu porci, 3. un galben de 20 floreni (bani mulți pe acelea vremuri!) și unul de 10. Erau date întotdeauna 1. de Gheorghe Pop de Băsești, 2. Andrei Cosma, pe atunci primpretor în Tășnad, iar mai târziu distinsul director, care a condus așa de înțeleptește „Banca Silvania”, 3. Dr. Ioan Nichita avocat în Zălau, astăzi morți toți trei.

Premiile le dobândiau când unul, când altul din rândul celor mai distinși dascăli de pe acelea vremuri. Pentru câștigarea lor se făcea o nobilă emulare. În general erau câștigate de către: Vasile Oltean Bungărdean din Periceiu, Ioan Chira din Băsești, Petru Robu din Oarța de jos, Teodor Medan din Hotoan, Nicolae Pop din Hidig (azi Măeriște). 1. Șimonca din Asuagiul de sus, Mihai Bobiș din Supurul de sus, Dionisiu Vălean din Cehal, Mihai Bob din Unimăt, și alții, cari formau elita învățătorilor din Ardeal și părțile aparținătoare fos-

tei Ungarii de tristă pomenire... Nu știai ce să admiri în acești învățători nobili, cu atâta tragere de inimă față de necăjitul nostru popor, hărnicia de dascăli, românii conștienți, cântăreții vestiți și organizatori de coruri renumite, ce aztăzi lipsesc pe sate, ori sufletul lor de creștin adevărat.

După aceste s'a ținut adunarea anuală a Reuniunii Femeilor Române Sălăgene, care și ea rivaliza cu Despărțământul, în a da educație poporului, ea instrua țărănimea în ale gospodăriei casnice mai ales. O muncă titanică a depus Reuniunea pentru instruirea poporului, în acele vremuri pe când presidentă era ilustra Matroană: Clara Maniu, mama marelui bărbat: Iuliu Maniu și fiica vicarului Dim. Coroian.

Adunările de comun se țineau în șura câte unui țăran-econom frunțaș.

Imi aduc aminte, pare-că și acum l-aș vedea, pe Gheorghe Pop de Băsești, cum la adunarea din Bucium, pe când ținea o conferință despre lucrarea rațională a pământului, își ținea mâna pe coarnele unui plug nou nou, pe care apoi l-a și dăruit unui econom, judecat de săteni, că este cel mai bun gospodar. Da, imi aduc aminte de înfățișarea lui de profet, de om providențial, despre care până atunci numai am auzit povestindu-se, ca despre Iancu și Mihai Viteazul... Înfațișarea de atunci, s'a imprimat așa de mult în sufletul meu, că n'am s'o uit niciodată. Omul blând și bun despre care cu atâta venerație imi vorbea fie iertatul meu Tată și-a meritat acesta venerație. Marele român și luptător, apoi unul dintre cei mai însemnați memorandinști, martir al Națiunii, viitorul Președinte al Partidului Național Român, Gheorghe Pop de Băsești și-a meritat și porecla de „*Oláh Király*” (Regele Valahilor) pe care i-au dat-o Ungurii. Pe acest bărbat mare, cu care am avut apoi fericirea a trăi multe zile pline de cel mai înalt sentiment național, l-am cunoscut în Bucium la adunarea din 4 August 1887.

In seara acestei zile, in aceeași șură, ce repede a fost prefăcută într'un salon, s'a ținut un bogat, insuflător și binereușit concert, la care și-a dat concursul — între alții — și Profesorul Gavril Trif din Zălau și Quintiu Mărcuș.

Pe acelea vremuri vibra sufletul cu adevărat românesc: idealist. Atunci luptam pentru un ideal, astăzi, poate, pentru un „os de ros“.

De-ar reveni în aceasta Țară, românească, vremea naționalismului sincer și desinteresat, România ar fi pe veci de veci fericită.

P. Antoniu Bălibanu.

MISS-URILE

Necurătenia își face de cap. In stradă, prin cafenele, cinematografe, biblioteci publice, cluburi, dansinguri și prin alte localuri de plăcere, — necurătenia face ravăgii. Ea comandă dansuri exotice! Ea favorizează nudismul, cultul satanic al trupului gol-goluț! Ea își exersează acțiunea-i infernală pe la stranduri, plaje, baluri, sporturi etc., etc. Tot ea e aceea care inspiră o mare parte din literatură și artă.

Această plagă infernală în opera sa de corupție se folosește de o mulțime de instrumente. Ar fi plictisitor să le enumerăm pe toate. Amintim pe așa-numitele miss-uri. Cu ele ne vom război în numărul de față, și aceasta cu atât mai vârtos, că din nou ne aflăm în sezonul concursurilor de frumuseță, când multe tinere naive visează laurii și sceptorul de miss.

Miss... cuvânt magic, fermecător. In limba anglișilor înseamnă domnișoară, iar în limbajul vedetelor de cinema și a dansatorilor vrea-săzică: tip de frumuseță!

Ca să ajungi „miss“ (tip de frumuseță) trebuie să te supui unui concurs, asemănător expoziției de dobitoace. Aceste concursuri se fac după regiuni, țări, continente, — în centre! Te prezinți în dres în fața unei comisii de pretinși critici de artă (?) Aceștia îți examinează trupul amănunțit, și dacă le convii mai mult decât concurențele tale, te declară de miss. Pe lângă titlu îți mai înmânează o diplomă, un sceptor, o coroană și... ceva parale. Și fiindcă aceste concursuri se fac de obicei în prezența unei asistențe mari, mai ai plăcere să fii și laudată, frenetic aplaudată. Numai decât ești înconjurată de agetii presei neopăgâne, cari îți cer „declarații“, iscălituri, fotografii, așa încât după ce ai aprins instinctele carnale a unei săli întregi, mai ai nefericirea ca să cutreeri lumea în lung și lat cu golăciunea scârboasă a trupului tău. Se vor găsi și de aceia căroră atât de mult le-ai aprins fantazia încât vin și ți-se aruncă la picioare și-ți propun o eventuală căsătorie bogată. Nu-i așa că e mare cinstea de miss, — tip de frumuseță!?

Da! Cinste mare, dar satanică! Ție ți-se închină o ceată întreagă de oameni desfrânați! Tu ești un instrument în mâinile satanei. Pescariul dacă vrea să prindă pești mulți, aruncă mâncare în apă. Satana dacă vrea să inhățe suflete multe, poartă femeile goale printre oameni! Tu numai ești decât un chibrit, care aprinzi focuri pretutindenea pe unde treci! Tu nu ești decât o Circe care schimbă oamenii în porcei!

Inaintașele tale au și un răvaș, — un răvaș cam trist. Câte din ele n'au ajuns în serviciul Venerii morale!? Câte din ele, — în pușcăriile cele mai întunecoase? Sărmanele, — de pe tron hăt în... tină. Mai mult! S'a constatat că cele mai multe din ele sunt complect lipsite de simțul pudoarei ascuns, de către natură, în fiecare om. Și nici nu-mi pot închipui ca o tinără binecrescută și cinstită să se expună așa sumar privirii păcatoase a unor preținși critici de artă.

Concursurile de frumuseță au fost iscodite de niște desechilibrați, cu scopul de a proslăvi goliciunea femeiască, de a reinvia cultul satanic al trupului gol și prin asta de a corupe moravurile noastre creștinești. De altcum Biserica le-a afurisit ca pe niște păcate de luxurie (de necurătenie). Ele sunt josnice și înșoșitoare, căci pune pe concurențe pe aceeaș treaptă cu dobitoacele duse la expoziție.

O tinără curată nu va râvni nici când la cinstea efemeră de „miss“! Frumuseța ei nu poate fi cântărită de niște ochi aprinși de pasiuni josnice. Adevărata frumuseță nu stă numai în farmecul liniilor, în fineța conturului, ci mai ales în sfințenia sufletului. Pe aceasta n'o pot judeca niște ochi impuri.

Ioan Vultur.

IROZII MODERNI

Suntem încă în atmosfera dulce și plină de veselie a sărbătorilor Nașterii Domnului. Dintre toate sărbătorile de peste an, nu este nici una care să aibă aceea caracteristică specială de veselie pe care o au sărbătorile Crăciunului. Totuși în acest concert de veselie se aude o notă discordantă, tristă, dar aproape neobservată de omul însetat numai de bucurii. E plânsetul amar și țipetul copilașilor nevinovați uciși de Irod. Căci Irod, ne spune sfânta Evanghelie, temându-și împărăția, a trimis să se uciză toți copilașii de doi ani și mai jos din Viflaim și din jurul lui.

Irod a murit aproape de două mii de ani, între chinuri grozave, căci trupul lui încă de viu a fost mâncat de viermi. Irod a murit dar păcatul lui trăiește încă. Trăiește între noi. Aici între noi viețuiesc Irozii moderni, cari varsă neconținut sângele nevinovat al copilașilor destinați să vină în lume, dar sugrumați de mână lorticaloasă. Păcat cu mult mai îngrozitor decât a lui Irod, de o parte pentru că-l întrece în număr — răspândit deja nu numai la orașe ci și la sate — de altă parte pentru că aceia cari îl săvârșesc sunt înșiși părinții, până când Irod nu era tatăl acelora pe cari i-a ucis.

Un profesor de medicină din Budapesta a afirmat, că în Ungaria mor anual 3000 de mame tinere, pentru că s'au supus operației nemiloase de a ucide copilul lor. Va să zică 3000 de mame mor, dar câte nu mor, prin urmare câte păcate de omucideri nu se săvârșesc. Poate noi stăm mai bine în privința asta? Să dea Dumnezeu, dar nu prea e de crezut.

Păcatul Irozilor moderni! E oare de lipsă să înzistăm că e păcat? Creștinule, mamă, care săvârșești acest delict mai ai vre-un copilaș? Cum îl îngrijești, cum îl iubești, ai fi în stare la orice jertfă pentru a-l scăpa de moarte. Și acum ia cuțitul și ucide-l dacă ai inimă să o faci aceasta. Așa-i că te îngrozești și numai la auzul acestui lucru. Dar oare nu-i tot atâta că ucizi pe care nu s'a născut încă? Oare n'are și acela

suflet nemuritor? Oare este deosebire înaintea lui Dumnezeu între suflet de om mic și om mare? Cum s'ar revolta oamenii, cum ar scrie ziarele când ar auzi de cruzimea unei mame, care și-a ucis copilășul său. Și iată cu sumedenia părinți, cari săvârșesc păcatul lui Irod ucizând copilășul încă înainte de a se naște și nimeni nu se îngrozește, nimeni nu scrie, ba unii medici îi sfătuiesc, iar mamele învață pe fiicele lor. Tipet mult și tânguire nemângăiată s'a auzit când a ucis Irod pruncii, mamele-și plângeau copiii lor, și nu voiau să se mângăie căci nu erau, dar astăzi chiar mamele-l savârșesc cu atâta indiferență și lipsă de milă, și plânsetul acelor odrasle nimeni nu-l mai aude! Ce-i asta decât păgânismul cel mai crud, ba mai rău de cât păgânism, căci deși matroanele romane aruncau afară să moară copilășii sclavelor lor, totuși pe ai lor nu-i aruncau!

Părinților cari faceți acest păcat, gândiți-vă că aveți să dați seamă înaintea Judecătorului ceresc. Sufletele acele cărora le-ați răpit vieța și pe care le-ați ipsisit de vederea lui Dumnezeu, de fericirea veșnică — pentru că nebotozate — acele suflete vor sta în ziua udecății și vor cere osânda voastră, și... amintirea acelor suflete osândite din pricina voastră, vă va chinui sufletul vostru în iad pe veci!

Acest păcat al Iroilor moderni aduce cu sine dese și alte păcate. Așa lipsa de dragoste creștinească. Lucru foarte ciudat și trist totodată că părinții ari un voesc copii — dacă sunt într'o stare socială mai înaltă — se îndreaptă spre animale, spre câini și pisice. Nu-i lucru rău a griji de câine și de pisice, ar nu se poate pricepe cum oamenii inteligenți mai ucuroș iau în brațe un câine decât un copil, mai ucuroș sufer lătratul câinilor decât plânsetul copiilor. Nu se poate pricepe ca oameni cari se numesc și creștini să aibă atâta grije de niște dobitoace, și în același timp să treacă fără să întindă o mână de ajutor unui flămând și zdrențuros. Ce-i asta dacă nu arat păgânism?

În Berlin s'a făcut o numerotare a copiilor sub o mătate de an și s'au aflat 200.000, dar în aceeași vreme numărul câinilor este 240.000 va să zică numărul unilor întrece pe al copiilor cu patruzeci de mii.

La Paris se află un institut anume pentru câini, și numele Institut pentru frumusețea câinilor, în care crează o sumedenie de oameni, medici, frizeri, etc. Și în Paris se află și un cimitir splendid pentru câini,

cu morminte, inscripții, reliefuri artistice etc. La acest cimitir vin în mașini doamne aristocrate fără copii aducând mâncări pentru „neuitatul lor“. Povești? Bazaconii? Da, de fapt pare incredibil însă o întâmplare cu totul interesantă ne asigură că așa este. Anume, o astfel de matroana (!) în fiecare zi mergea de ducea prăjituri la mormântul câinelui și era în credința, că acela vine purtat de ingeri și le mănca. Într'o zi și-a uitat ploierul, s'a reîntors și a aflat, că cecece dânsa ducea mânca... păzitorul cimitirului. Și... l-a dat în judecată.

În Newyork e un hotel în care etajul al 31 este rezervat și mobilat anume pentru câini. Tot acolo într'un institut pentru câini și pisici o spălatură de cap a unui câine costa 4 dollari, toaleta 2 dollari... cura de slăbire 50 de dollari. Ce-i asta dacă nu îngrozitor păgânism? Ba mai rău decât păgânismul! Da, câinii alungă pe copii sau și mai bine zis lipsa copiilor înmulțește câinii! și în aceeași vreme răcește dragostea față de aproapele.

Urmările triste ale acestui păcat nu se pot calcula. Urmări față de neam: căci acel neam în care sunt mai multe costiuge decât leagăne e destinat pieirii. Pe lângă asta câte pierderi de oameni mari. S'a observat că oamenii cei mai mari au ieșit cele mai de multe ori din familii cu copii numeroși. Sf. Caterina de Siena a fost al 25-lea copil, Sf. Tereza al 9-lea, Sf. Ignăț al 10-lea, Poetul Lessing al 13-lea, Händel muzicantul al 10-lea. Beethoven, Napoleon, Eminescu, etc., încă au făcut parte din familii cu copii mulți. Urmări triste pentru soții de căsătorie și aici pe pământ pentru că remușcarea conștiinței nu le dă pace. Pare că aud cum sângele nevinovat, ca odinioară sângele lui Avel, strigă răzbunare la cer. Inzădar vor strânge la piept câini și pisice, înzădar vor alerga după toate plăcerile, fericire nu vor avea. Shakespeare așa scrie despre acest păcat: „Toate miresmele Arabiei nu pot îndepărta de pe mâinile lor mirosul sângelui ce s'a legat de ele, nici o apă nu poate spăla petele roșii de sânge. I-se înfățișază mereu chipul sângeros al victimei ucise și ucigașul tipă: „Tigru poate veni, numai fantomă să nu vină“. Dar fantoma îl urmărește. Ca să scape de ea încearcă toate, rugăciune îndelungată, elemozină, Liturgii... și totuși mângăiere nu află.

După Dr. Tóth Tihamér.

(Va urma).

P. S. Chișiu.

Unde e copilăria?

Hoinăream pe câmp odăță,
Fericit și visător,
A mea era lumea toată,
Eu, eram al florilor,

Bălăcind prin gârle apa,
Os cu os eram lacustru,
Soarele-mi era părinte,
Iar fârtat vântul Austru.

Păstorind ca și nomazii,
Vitele, nomad eram,
Aveam băț, voinic și fluier.
Și cântam, mereu cântam.

Iar pădurea maiestoașă,
Imi era o dulce mamă,
Stând în umbra-i răcoroasă,
Prinț eram de bună-seamă.

Și aveam o oaste mare,
Un cal și vre-o trei viței,
Eu umblând pe cal calare,
Eram vodă peste ei.

General aveam un câine,
Și-mi era supus fidel,
Ca un brav, mânca și pâine,
Și... bătaie, vai de el!

Eu, grozav, cu traistă'n spate,
Prea puternic, ce să zici,
N'aveam fund la pălărie,
Dar aveam în schimb... opinci.

De strigam odată tare,
Văile-mi dădeau ecou,
Se cădea să dea răspunsul,
Unui fericit erou.

Așa-a fost atunci vieța,
De copil, cu visul ei...
Unde-mi este generalul,
Și armata de viței.

Unde e copilăria?
O să-mi spuneți unde-o fi?
A trecut și ea ca toate,
An cu an și zi cu zi...

Mihail Robu.

ARTA DE A DEVENI CHEL!

Trăim într'o epocă, când îndemnurile bune nu numai că nu sunt urmate, din potrivă fiecare se ia la înecere să facă tot ce e mai rău. În fiecare om există zi spiritul de contrazicere. Când zice unuia că e alb, îi va răspunde că e negru. Sfaturile igienice mai les, sunt cele mai nerespectate. Cu cât o să dovedești cuiva că tutunul, alcoolul, e mai nesănătos, cu atât va căuta să te sliडेze și va bea mai mult. biară cât poțești contra vitezei automobilelor „cine-ă-să te asculte?

Profesorul Winkler din Elveția s'a gândit, că aturile bune intră într'o ureche și iese printr'alta, văzând că chelia e semn de civilizație, de cultură, că cei mai mulți oameni învățați sunt cheli, el dă aturile ce trebuie să facem, ca să pierdem tot părul de pe cap. El declară, că nu trebuie să ne luăm upă promisiunile lui Voltaire, că la bătrânețe omul pierde dinții, părul și memoria. Noi putem devneii, și mai de vreme, neașteptând atâta vreme, acă vom urma regulile următoare:

Țineți-vă capul cât mai cald — purtați vara ălării grele de păslă (nu întrebuințați pălării de paie, u umblați cu capul descoperit, eram mai, mai să xriu: cu capul gol!) Iarna să purtați o căciulă grea, roasă, imblănită. In casă să purtați o tichie. Iar când ă culcați, nu uitați să puneți pe cap o scufie.

Cocoanele pentru a deveni chele, să poarte neșit acele pălării mici, — cloș — ce le trag cu ăta... delicatețe, modistele pe ceafă, de le trosnesc asele gâtului și le strânge capul ca într'o cască de er. Minunate sunt șinioanele și perucile făcute din ăr fals ce-și pun femeile pe cap! Cu cât vor fi mai oase, mai dese, mai bogate aceste peruci, cu atât ai bine!

Cum lucrează aceste podoabe ale capului? Ele trețin căldura, umezeala, nădușeala. Această umezală umflă rădăcina părului, apoi după ce se usucă ărul, el se rupe ușor. La ceafă și la tâmple, unde ărul este liber, nu cade.

Deoarece umezeala face să cadă părul, de aceea i recomandăm, dacă vreți să deveniți cheli, vara să vă scăldați cât mai des, udând zilnic părul cu apă mare, să faceți des băi de aburi, să faceți doșuri pe cap! Capul dv. va fi în curând luciu ca a bilă de liard.

Obiceiul, ultra modern, ultra șic, de a usca părul după baie, nu cu un prosop, ci cu un curent de aer, are marele avantaj de a face părul puțin rezistent. De asemenea, obiceiul de a vă spăla capul cu apă caldă și cu săpun, are darul de a ăbi chelia.

Mare merit în provocarea cheliei au diferitele șe capilare, uleuri, cosmeticuri, tincturi, pomezii. tebuințați-le, dacă voți, a avea capul neted ca o ție de biliard.

Există unele cosmeticuri destinate pentru creșerea părului, dar care au efectul contrariu că conbuie la provocarea cheliei.

Foarte recomandabil este, să trageți cât puteți ărul, cu ajutorul pieptenelor dese, periilor aspre, care au avantajul de a scoate mai multe fire de păr de ată. Intebuințarea pieptinilor cu dinți ruți, șgând pielea capului sunt excelente pentru producea cheliei.

Efecte minunate fac „papilotele” și arderea părului cu fierul cald! Părul pierde vitalitatea și cade spre plăcerea dv.

Savantul Cazenava a constatat că părul crește mai frumos și mai des la persoanele care nu au făcut des uz de foarfece. De aceea moda damelor moderne de a-și tăia părul, va contribui la mărirea numărului femeilor chele!

Apoi e o plăcere deosebită de a vedea gingașele doamne și domnișoare, ce se dau pe mâna coaforilor, de ale tunde părul și ale rade pe ceafă! O splendoare când vezi cum frizerii întrebuințează pieptenii, periile, foarfecele, pământurile dela clienți fără deosebire de sex, de vârstă, de ocupație, curați ori murdari, sănătoși ori bolnavi. E plăcere să vezi frizerii vârând degetele lor murdare prin părul mățos al clientelor. O floră întreagă de microbi își vor face de cap din capul drăguțelor doamne și domnișoare, și ca mâine aceste cliențe nu vor mai avea nevoie de a-și mai tunde părul, căci nu vor mai avea ce tunde.

Așa dar am arătat în trăsături generale, -- după profesorul Winkler, — arta de a deveni cheli... Poate din spiritul de opoziție, de contrazicere, veți face contrariul?... dar atunci nu veți pierde părul!... Și nu veți avea figura oamenilor savanți, iar cucunițele nu vor fi la modă! Ce păcat!...

Dr. Capilaru. („Sănătatea“)

TATĂ ȘI MAMA

Aceste sunt doar primele cuvinte pe cari le-a rostit fiecare dintre noi în fericitele zile ale primei și crudeți copilării. Și de-atunci de câte ori nu le-am mai rostit în timpul adeveratei copilării, în timpul adolescenței, pubertății ba chiar și dacă am devenit major. „Tată” și „Mama” pentru noi vor rămânea pururea ca niște sfinți, pe cari știm că îi avem mai aproape de noi după Dumnezeu și pe cari datori suntem să-i iubim, ascultăm și să-i cinștim. Grija și dragostea lor plină de cea mai adâncă jertfă nu o vom putea renumera nici dacă totdeauna le vom păstra cea mai devotată recunoștință pe care o vom arăta-o nu numai prin vorbe, ci mai ales prin aceea că le vom face plăcute și ușoare bătrânețele lor cinștite, că-i vom griji cu dragostea și recunoștința pe care ei o merită.

E mare dragostea ce există între părinți și copii. Orfanii cari n'au avut fericirea să guste din dragostea părinților, eu cred, că sunt cele mai nenorocite făpturi pe pământ. Ce grozav poate fi să nu fi putut rosti vre-o dată — pe dreptul — venerabilele cuvinte „Tată” și „Mamă”! și câți vor fi acești bieți nenorociți.

Noi cei ce am avut specialul dar dela bunul Dumnezeu, ca să ne vedem părinții și la adâncile lor bătrânețe, datori suntem să nu uităm, că noi prin ei suntem, deci trebuie să le fim recunoscători. Și dacă aceasta recunoștință trebuie să fie vie și activă față de ambii părinți, față de mama noastră dulce ca trebuie să fie neîntrecată, căci Mama a suferit mult cu noi și pentru noi până când am crescut și ne-am făcut mari. Cea mai adâncă recunoștință deci „Mamei” o datorăm.

Ilie Vetșan.

SĂ NE RUGĂM

Glasul clopotului din turn ce ne îndeamnă la închinare, la rugăciune și ne chiamă le biserici, se pare astăzi mai trist ca oricând, căci nu mai este ascultat de atâția tineri, ba nu odată nici de bătrâni. „Bisericile tineretului și adulților, ca și a bătrânilor, sunt sălile de teatre, concerte, cabareturile, șantanturile, varieteurile, cinematografele, cluburile, triporurile...”)“ iar vara și... ștrandurile fără de rușine, „in cari poștele trupului se deslănțue în dragă voia lor, atingând limita maximă a excitației.” Vai vouă infamilor, cari aprobați, permiteți, cercetați, ori întretineți aceste locuri de pierzare! Sunteți vrednici de disprețul lumii în vieța aceasta și de cele mai crânecene chinuri în vieța viitoare.

Sărmani de noi, unde sunt legile țării cari să ne aperse contra atâtor dușmani cari vreau se nenorocească și să ne arunce în noroiul farădelegilor? In toată clipa trebuie să ne înfiorăm de cele ce satana le pune în fața ochilor noștri (chipuri obscene, cărți murdare), de cele ce aud urechile noastre (vorbe murdare, injurături sacrilege)... iar Statul tace și nu pedepsește pe cei ce injură pe Dumnezeu, care ne-a spus să ne supunem autorității civile, căci toată Stăpânirea dela Dumnezeu este rânduită...“

Tinerilor, Neamul nostru în noi își are oglinda. Să încunjurăm ocaziile și păcatele, să spălăm petele

*) Vezi No. 4—5 al Florilor de crin: Moda de P. S. S. Dr Al Nicolescu, Episcop.

sufletului nostru cu cea mai puternică și singura soluție, ce spală păcatele celorbotezați: Sf. Mărturisire și sf. Cuminecare; să iubim și cercetăm Casa Domnului (biserica) în care așa de des se jertfește Isus — Mielul nevinovat; să cinstim și să ascultăm pe Preoții lui Isus, cari singuri mai susțin cinstea, curățenia, morala, și cari singuri ne fac atenți în fața atâtor pericole ce vreau să ne înghită.

Bătrâni venerabili, dați-ne sfaturi bune, mână de ajutor în mijlocul acestei lumi așa de păcătoase cum, credem, n'a mai fost dela potop. Fiți pildă bună nouă. Vrem să vă vedem exemple vrednice de urmat, iar nu adoratori ai banilor ori închinători ai lui Bachus și Venus.

Femeilor, fiți ceea ce Dumnezeu v'a lăsat să fiți: mame adeverate, soții credincioase, ori fete curate și cinistite.

Iar voi „Preoților” fiți faruri luminoase în calea ce duce la Isus, apostoli devotați ai cauzei creștine pe care o serviți, preoți pii și zeloși, cari să fiți vrednici de cea mai înaltă stimă și „părinți” venerabili, cari să fiți vrednici de sincera noastră iubire. Atunci întreaga societate se va întoarce la Isus.

Să ne rugăm — tinerilor — ca să ne dea Dumnezeu nu apostoli iubitori de lume, avere și petreceri, ci apostoli râvnitori de suflete, preoți și apostoli după Inima lui Isus.

Florica Sabadășiu.

ȘCOLARUL ȘI CARTEA DE RUGĂCIUNI

Dacă ne aruncăm privirea asupra școalelor noastre, observăm, cu durere, că din punct de vedere religios sunt sub așteptări. Aceasta la toate categoriile de școle. Că în ce măsură este aceasta la unele școle și în ce măsură la altele și că vor fi ori nu vor fi existând și școle unde educația religioasă se face așa cum trebuie, nu este locul aci să fac aceste constatări.

Lăsând la o parte școalele secundare și superioare — nu doar pentru că aci nu s'ar găsi lacune în efectuarea educației religioase — lăsând la o parte și orice fel de comentarii referitor la acestea și referindu-ne numai la școalele primare, vedem că învățământul religios și educația moral-religioasă este socotită de majoritatea învățătorilor, ca un lucru de mână două, sau a treia. Aceasta mai ales de când prederea religiei nu mai cade în atribuțiile învățătorilor și cu aceasta socotindu-se, că nu mai pot avea nici un amestec în educația moral-religioasă a copiilor. Așa cred majoritatea învățătorilor. La lăncezirea învățământului religios mai contribuie — în unele cazuri — și indolența unora dintre preoți.

Și ca să nu mai continu cu înșirarea cauzelor acestor stări de lucruri, cari de altfel se știu și cari scot la iveală multe lucruri dureroase, să ne mărginim a constata reaua educație moral-religioasă din școalele primare și să căutăm a ne 'ntreba cari ar fi remediile? Remediile? Iată:

1. Aprovizionarea cu manuale și cu cărți de rugăciuni a tuturor elevilor.

2. Mai multă dragoste de muncă, punctualitate și pricepere a acelorora cărora le e dat pe mână învățământul religios.

3. Educația moral-religioasă să se facă cu orice ocazie, toate celelalte studii să fie subordonate acesteia, această educație fiind cel mai sublim și prim scop al școalei.

Acestea sunt remediile pe cari le socotesc eu de reale. Din acestea derivă altele colaterale lor. Ca să ne facem o idee clară despre ele și ca să fie expuse așa, încât să prindă rădăcini, ar trebui să ne ocupăm de ele în mod amănunțit, ceea ce nu se poate face în cadrul unui articol.

Eu mă mulțumesc să arat numai unul din multele remedii, anume: Aprovizionarea școlărilor cu cărți de rugăciuni, remediu care dacă s'ar aplica în viitor — ceea ce este de dorit — în toate școalele primare, ar contribui foarte, la învierea educației moral-religioase.

Când s'ar introduce efectiv întrebuițarea cărții de rugăciunii la toți școlarii, moralitatea ar primi un nou avânt. Un suflet care de mic este alimentat cu sentimente nobile, acel suflet devenit matur va fi un prețios membru al Bisericii și-al societății. Dacă de mic are plantat într'ânsul moralitatea și religiositatea, atunci era pubertății îl găsește pregătit, iar când trece la maturitate, nu este nevoit să facă dureroasele experiențe ale acelor, cari nu sunt stăpâni pe simțurile lor și... pe pornirile lor, căci se știe: contactul cu Dumnezeu și cu lucrurile sfinte oțelește voința. Acest contact se face și prin cartea de rugăciuni.

Pe lângă aceste evidente foloase a întrebuițării cărții de rugăciuni, mai amintesc pentru cei — ce privesc totul prin prisma profitului material și imediat, că folosirea cărții de rugăciuni ar fi un bun mijloc de a face să nu se uite învățătura nici după ce școlarul va

părăsi școala, pentru că întrebuintărea acestei cărți ar deveni un obicei și atunci școlarul ar fi în mereu contact cu cartea, neuitând măcar să citească, și nu s'ar mai întâlni, cum întâlnim azi, tineri cari după ce au isprăvit cursul primar, uită totul, ne mai ocupându-se de carte nici într'un fel.

Și numai pentru acest profit încă ar fi motivată introducerea cărții de rugăciuni. Dar unde mai pui și celelalte foloase, spirituale, cu mult mai mari decât acesta.

Pentru ca aceste cărți să fie adecvate scopului lor, trebuie să fie făcute anume după mentalitatea copiilor; să cuprindă rugăciunile de dimineață, de seară, de peste săptămână, din timpul liturghiei și diferitele rugăciuni ocazionale. Să mai cuprindă Liturgia, Paraclisul Maicii Domnului și instrucțiuni referitoare la Mărturisire și Cuminecare. Conținutul rugăciunilor să fie altul decât la cei maturi, ținându-se în seamă psihologia infantilă. Și pentru ca aceste cărți să se poată da și la cei sărmani, să aibă un preț cât mai ieftin.

Pentru plasarea acestor cărți la toți elevii comitetelor școlare să destineze un fond în vederea aprovizionării școlărilor săraci cu aceste cărți. Acest fond ar putea fi și dela biserică.

E destul oare a da unui școlar cartea de rugăciuni în mână și să nu ne îngrijim deloc apoi, crezând că ne-am ajuns scopul? Nu. Școlarul acela trebuie inițiat cum să întrebuinteze acea carte. Învățătorul sau preotul să dea lămuririle necesare și să zică cu elevii rugăciunile din carte, după împrejurări.

Tocmai pentru că folosul introducerii cărții de rugăciuni este neprețuit, ar fi bine ca procurarea lor să fie obligatorie, cunoscând că de multe ori, binele se face prin constrângeri. Dar nu obligativitatea să ne pornească la înfăptuirea acestei inovații, ci gândul nostru că această faptă trebuie să fie împlinită, când atâtea avantagii se pot culege de pe urma ei.

Deci preoții cu învățătorii din fiecare sat să analizeze posibilitățile lor locale și într'un fel sau altul să facă posibilă folosirea cărții de rugăciuni pe o scară cât mai întinsă. Prin aceasta își vor face datoria și vor avea satisfacția, că cresc o generație mai temătoare de Dumnezeu, decât cea de azi, care batjocorește pe Dumnezeu, iar dacă nu va fi așa, să nu ne mirăm când „bunul“ Dumnezeu se va schimba în „dreptul“ și ne va bate cu... biciul!

Ioan Osianu
inv. student.

FEMENISMUL ȘI FAMILIA

Religia pământului fără cer între multele-i studiate subminează însăși piatra unghiulară a edificiului social, familia, atacând nu numai ordinea supranaturală, dar asemenea și cea naturală. Legăturile dintre soț și soție nu se pot reduce la familia animală, după cum voiau unii descreerați, cari zic că bărbatul și femeia nu sunt decât animale, și cari mai întrebă apoi că poate să fie chestiune de legătură indisolubilă între animale?

Eu nu cred să fie în interesul speciei să dispară familia, să dispară sfințenia sacramentală. Familia a fost prin Isus ridicată la o înălțime magnifică, la demnitatea de sacrament, în care sclava bărbatului de odinioară devine regina vetrei; vechiul tiran, tată devotat. Ori ar fi mai bine să dispară delicioasa intimitate a căminului armonia vetrei familiare, pentru a se naște perfidii socialiste?!

În contra acestei excesive jene aduse familiei, trebuie să se reacționeze, prin desăvârșirea vieții familiare și care desăvârșire rezidă, mai ales în femeie, în mamă. Însă nu femeia supusă infuziei feminismului nerațional, fiindcă: „este feminism și feminism, un feminism peste măsură și un feminism potrivit; un feminism care prin prejudecată egalitaristă vrea să facă din femeie bărbat și un feminism care vrea să facă din femeie o... femeie, dar o femeie desăvârșită... Tot ce atacă maternitatea femeiei este contra naturii și antisocial“ (Le Guide social de l'Action populaire). Deci nu prin feminism nerațional, nu prin emanciparea femeiei în sensul de azi, ca femeia să fie bărbat, se va întina armonia socială, triumful social. Nu-mi pot de altcum explica de ce aceasta tendință de virilizare, când femeia chiar prin natura ei e sexul efectiv. (Auguste Comte), pe când bărbatul reprezintă dreptatea și gândirea rece („la justice et la pensee froide“ Dupanloup). Ea e o mimoza sensibilă și chiar prin misiunea ei se distinge radical la bărbat: „De când Dumnezeu ne-a scos din coasta

lui Adam, în afară de maternitate, am rămas un apendice al omului, nimic mai mult“, după cum recunoaște Gina Lombroso, fiica criminalistului Lombroso. În zadar, superioritatea n-o să și-o demonstre prin imitarea postulantelor bărbătești, și chiar dacă reușește uneori, nu-i decât o maimuțarie, iar femeia o maimuță“ (J. de Maistre). Nu însemnează că femeile nu trebuiesc să fie superioare. Ba da! Dar în superioritate feminină, distinctă de cea bărbătească.

Bărbatul în familie, are rolul de-a administra bunurile, și de a proteja căminul, care rol îi incumbă datorii și responsabilități, cari implică dreptul de cap: autoritatea trebuind să se reverse exclusiv spre binele familiei,

Bărbatul însă față de femeie să aibă o atitudine ca față de ceva înzestrat cu harul maternității, și să nu-o lase „tristă și tânjitoare ca o floare expusă arșiței soarelui, ce nu are nimic să o umbrească“ (C. Negruzzi: Alex. Lăpușeanu); iar autoritatea, lui să nu transforme familia în penitenciar unde bărbatul să impună lucruri servile femeiei. Prin autoritatea lui paternă familia își va atinge scopul de-a fi sursă de viață, trezitori de inteligențe și formatori de caractere, răpunând sensul de azi al căsătoriei: pentru speculațiune.

Familia are misiunea creșterii copiilor. Ea îi poate educa mai bine decât statul în laboratoarele sale de educație... Omul format să iasă din mâinile părinților, căci apoi școala se va îngriji de a-l face mașină... de calculat notele și punctele amenințătoare ale d-lor profesori, sau să fie striviți de școlile moderne pline de... fleacuri abstracte... de înspăimântătoare deprisosuri, cari ofilesc mintea și inima candidaților... (Förster: Schule und Charakter) (Nu pot ca aci, în paranteză, să nu-mi exprim mirarea că nu se diferențiază programa și metodele școlii secundare de băieți de a celei de fete, căci spre exemplu înghitirea aceleiași doze de matematici, care

pentru băieți nu e dăunătoare, pentru fete poate să fie otravă.)

Problema familiei, a drepturilor ei, este de-un interes covârșitor mai ales azi când am ajuns la o barbarie modernă mai stupidă și distructivă decât cea veche, fiindcă: „Barbarii de aztăsi dărâamă catedrale, instituții politice și morale, dărâamă credințe ideale, splendide, iar în locul lor luptă pentru gură și gâtlej, pentru pântece, pentru carnea omenească...” (Aurel C. Popovici). Și când te gândești că s'ar putea rezolva acestea prin izvorul vieții morale, prin creșterea pe genunchi de mame. „Viitorul copiilor e opera mamelor”, zicea Napoleon I. Deci femeilor stându-le în puțință delăturarea „pecetei progresului modern” în mod firesc se impune să „...acordăm femeiei un fel de matriarcat moral” (S. Mehedinti). Ori ce credeți că ar fi mai sublim decât, în bordeiu sau palat, mamele să vorbiască copiilor despre înălțimea evangheliei, căci nimic nu e mai potrivit pentru lărgirea orizontului și formarea caracterului.

Și dacă sunt contestatori a formațiunii sociale fundamentale, a familiei, este pentru că nu cunosc profunzimea și măreția căminului familiar creștin.

Tincuța Murguleț.

O mică izbândă

a creștinismului în Țara Românească.

În țara aceasta unde Franc-masoneria jidovească își bate joc de creștinism în școală, în administrație, în presă, etc.; unde neamul lui Iuda a ajuns la puterea și gloria râvnită; nu de mult oropsitul creștinism a ajuns la o mică izbândă. În zilele trecute scriau ziarele, că „Ministerul Instrucțiunii a făcut cunoscut inspectoratelor școlare regionale, că pe viitor să nu se mai țină nici un fel de examene în zilele de Duminecă și sărbători”.

Nu suntem obicinuiți decât cu călcarea „legilor”, cu nesocotirea „Constituției” și cu disprețuirea „Devizei”, pentru aceea ne oprim mirați la acest ordin al Ministerului Instrucțiunii, care, dacă școlile — de toate gradele — ar fi lucrat conform legii în vigoare, n'ar fi trebuit să se dea.

Pomenitul ordin credem că va ajunge — tot în formă de ordin — la direcțiunile școlare (și multe vor fi!) cari s'au făcut vinovate de călcarea acestei (și poate și a altor) legi, iar când va ajunge va fi o bună punere la punct a cinstiților „directori” și „directoare”, cari au permis, ori chiar dispus, asemenea călcări de legi. Totuși, executarea acestui ordin nu prea o vedem în trandafiriu. Oamenii fără de conștiință, cari nu s'au sfiit a călca 1. porunca lui Dumnezeu ce zice „să cinstești ziua Domnului”, 2. porunca Bisericii, care ne impune pentru Dumineci și sărbători ascultarea sf. Liturgii, 3. legea Țării și anume: legea repaosului duminical, nu se vor sfiia a călca — cu voie ori fără de voie — și ordinele tot atât de clare și categorice ale mai marilor lor. Nu, căci ordinul este mai puțin decât o lege. Nu, fiindcă la călcarea cu voia chia și a unei singure legi (dar la o lege întreită!?) este nevoie de-o conștiință simplă, ori chiar de o lipsă totală de conștiință; și tocmai aceasta se recere și la călcarea unui ordin demn, moral și cinstit, cum este ordinul Ministerului Instrucțiunii.

Dacă ne oprim la acest ordin, dacă îl relevăm, este, pentru că nu ne putem stăpâni bucuria ce ne-a cuprins, când am citit că Ministerul Instrucțiunii a dat un ordin în interesul creștinismului; de altă parte pentru că ne este frică tare de neexecutarea lui, ceea ce n'am vrea. Nu urim pe Evrei, dar dacă suntem o țară creștină, de ce să fie mai favorizați evreii decât creștinii? De ce elevii-jidani să aibă favoruri pe cari elevii-creștini nu le au? De ce să fie ei scutiți de-a scrie sâmbăta? De ce în aceste zile ei să nu fie datori a face lucrări extemporale, or trimestriale, ci numai creștinii? Unde există, în legile Țării, aceasta clasă de privilegiați, careori de sunt elevi ori funcționari nu sunt obligați a scrie Sâmbăta pentru că sunt jidani?*) Cu cât sunt mai vinovați funcționarii români, ca să fie expuși la atâtea umiliri, ca în zilele de sărbători — pentru ei legale — nu odată să fie obligați a scrie, a lucra, în timp ce jidanii sunt scutiți dela aceasta? Și ca să revenim la școală, de-odată cu mulți, mai pun întrebarea, că pentru ce sunt admiși în școală elevii evrei, cari în ura lor ce poartă creștinismului nu vreau să rostească rugăciunea „interconfesională” prescrisă în mod „oficial” de programa școalelor, când bine știm, că abandonarea rugăciunii creștinești: *Tatăl nostru* s'a făcut numai și numai de dragul stăpânilor noștri: jidani!?...

Nu urim pe jidani, dar pretindem să nu fie ei mai privilegiați decât creștinii! Ori dacă totuși vor fi, atunci Țara aceasta să nu se mai numească românească, ci jidovească!! Atunci am înțelege — și, poate, ne-am resemna — când examene fixate pe sâmbăta din cauza unui singur suflet evreesc sa'r schimba pe duminecă. Atunci am ști, că nu avem dreptul să fim tratați pe picior egal cu evreii, că fiii și fiicele noastre nu vor avea niciodată „favorul” de-a fi scutiți de la lucrări extemporale sâmbăta... Atunci am înghiți, crezând că așa ne este scris, să fim la discreția și disprețul funcționarului jidan, plătit din bugetul „Țării Jidovești”.

Neam Românesc oropsit, ești obicinuit a fi sclav!

După ce, cu greu, ai scăpat din jugul barbarilor de eri și ai putea să fii liber în țara ta, de bună voie te faci „slugă la jidan”. Nație nobilă, unde-ți este mândria și onoarea ta?! Răbda-vei încă acest nou jug, mai blestemat decât cel barbar, pe care ți-lai pus în gât Masoneria jidovească? Dacă strigătele izolate ale micilor gazete și reviste te-au lăsat nepăsător, nu te va trezi la realitate nici glasul celor dela „Calendarul” cari au început să demascheze Franc-masoneria!??

Ordinul de mai sus, dacă n'a fost o farsă, a fost o mică izbândă a creștinismului în Țara Românească. Vom vedea dacă cei vinovați de-acum îl vor executa ori nu, iar în caz de neexecutare, dacă organele superioare se vor sesiza ori vor rămânea și pe mai departe nepăsătoare... De aci se va vedea sinceritatea ori nesinceritatea ordinului dat.

Și până atunci, cei ce l-au dat, merită simpatia oamenilor de bine.

P. Teofil A. Bălibanu.

*) Există caz unde medic de circumscripție „jidani” nu vrea să iscălească Sâmbăta oricât de urgent caz ar veni înainte. E cazul Dș. Dr. Goldstein din Camăr, jud. Sălajiu. Și cazul acesta „autoritățile” deși îl știu, îl tolerează, spre rușinea noastră a tuturor.

SCRISORI

Prea Cuvioase Părinte,*)

Nu ne așteptam la bunăvoința publicațiilor religioase, nici la a celor literare, precum nu ne-am așteptat la simpatia celor împotriva cărora luptăm. Suntem în secolul în care niciodată, în toate straturile sociale. Azi proverbul „homo homini lupus” (cu continuările lui...) e mai real ca oricând. Se dușmănesc „frații”, se subsapă și s'ar înghiți. De Dumnezeu nu se tem, chiar dacă zic ca urmează pe Isus, ci, poate, se rușinează de oameni, ori se tem de legile omenești, cari sunt severe încă, de aceea unii se mai stăpănesc și nu se arată pe față.

Așa e secolul de azi. E puțină iubire chiar și între creștini. Ba chiar și această iubire nu odată e făcătoare. Locul iubirii l-a luat invidia, ura, răzburarea. Sunt puțini „prieteni” în cari te poți încrede.

Iată pentru ce nu ne așteptam la bunăvoința publicațiilor ce trăiesc. Credeam că lumea feminină va privi acțiunea „Florilor de crin” cu simpatie. Și așa a fost. Contrar speranțelor unor „prieteni”, revista a trecut cu bine peste numărul prim și al doilea. L-a ajuns și pe al 3—4—5—6, etc. și „încă” mai trăiește... Ne-am pus speranța în Dumnezeu și n'a fost înzadar. Sfânta Tereza se îngrijește, ca Florile de crin să nu vestezească. O armată întreagă de femei și fete o iubesc din inimă. Chiar și bărbați, laici mai ales. Dovadă sunt *nenumăratele* scrisori ce ne sosesc și azi la redacție și cari le-am putea arăta ori când. De felul cum a fost primită revista „Flori de crin”, și cum se silesc abonatele a o prijeni — fie Dumnezeu laudat — suntem foarte mulțumiți. Am fost foarte mulțumiți și de bunăvoința revistelor „creștine” și a celorlalte cari i-au notat apariția, mai ales că nu ne așteptam. În special ne-a bucurat atențiunea DVoastre. Știam că în haina călugărească ura nu se poate ascunde, de aceea eram siguri că „Cuvântul Adevărului” va anunța apariția revistei Flori de crin. N'am crezut însă, că aceasta e făcută cu atâtea iubire, încât se

*) Păr. Augustin Pop, redactorul revistei „Cuvântul Adevărului” Bixad.

Laurii

*De vrei să fii biruitor,
Să fii creștin ascultător.*

*De vrei să fii un fericit,
De-a face bine fii muncit,*

*De vrei cu bine să petreci,
Adeș genunchele să-ți pleci,
Să te închini la cruci când treci
S'aștepți vieța cea de veci.
Să n'ai în suflet un alt dor,
Să nu fii rău, răzburător.
Ci crede 'ntrun Mântuitor,
Ce-a suferit pe acest pământ,
Atât de vechiu, atât de sfânt;
A suferit un chin amar,
Ca tu să ai viața'n dar
Și să fii iar nemuritor.*

Ioan Sârbu.

va repeta de atâtea ori. N'am crezut că DV. veți fi atât de bucu-roși de vieța ei și că veți dori așa de mult răspândirea ei. Desigur numai acesta poate fi motivul dorinței DV și dela „Bibliografia” numărului ultim.

Pentru toate vă mulțumim. Bunul Dumnezeu să vă răsplătească dragostea nefățărită, cu dragostea sa efectivă aici pe pământ, dar mai ales în cer.

De încheiere, vă recomand stăruitor rugăcinilor pii ale Prea Cuvioșiei Voastre revista și pe prietenii revistei, „Flori de crin”.

P. Teofil A. Bălibanu.

Dragă Flavia,

Înainte de-a-ți fi putut răspunde la chestiunile din scrisoarea trecută, mi-ai schimbat planul prin sfaturile pentru vieța „pecari mi-le ceri în ultima scrisoare”. Zici că n'ar fi rău, ca sfaturile să-ți le dau în revistă, ca să fie de folos și altor fete și să-ți vorbesc chiar și despre lucruri de cari ți-am vorbit în școală, pentru ca să-ți le reînoiesc și să le ai fixate pe hârtie mai bine „decât cum ți-le-ai putut fixa” tu, ca astfel să le poți mereu „citi și reciti.”

Cererea ta laudabilă și așa de motivată, ca să le poți mereu citi și reciti, nu se poate ca se nu fie ascultă; mai ales că o întărești cu făgăduința solemnă, că „le vei primi și asculta cu toată supunerea fiască, pe care te-ai silit s-o porți totdeauna părintelui spiritual.”

Ca să fac destul însă și răspun-

surilor rămase încă din penultima ta scrisoare, la locul potrivit, le voi împleti în aceste „scrisori”, cari am de gând să-ți le trimit.

Aș începe cu numărul acesta, dar fiind mult materialul nu pot, deoarece eu trebu să mă orientez și după spațiul de care dispun. De data aceasta îți las însă spre meditare, răspunsul dela prima întrebare din catechism: „Noi suntem pe pământ, ca să cunoaștem pe Dumnezeu, pe El se-l iubim, Lui să-i servim, ca astfel să fim fericiți și să ajungem la împărăția cerească”. Iată cât de ușor și cât de înțelept rezolvă catechismul aceasta chestiune fundamentală, care privește chiar „rostul omului pe pământ”. Nici cei mai mari filozofi n'au putut — și nu vor putea niciodată — să fixeze un alt scop adevărat al vieții omului pe pământ, decât cel fixat mai sus, pentru că ori cine se adâncește spre a căuta rostul său, își va da seama, că omul e capabil a gândi, a judeca, a forma noțiuni abstracte-spirituale, deci este o ființă rațională, cu facultăți spirituale; în urmare și destinația lui nu poate să fie numai materială (pământească), ci trebuie să aibă o destinație superioară materiei: *supranaturală*. — Omul pe pământ pururea cearcă și aleargă după fericire; dar toate bunurile terestre sunt departe de a-i procura fericirea dorită: care să-l îndestuleze și care să nu se termine. Omul dorește fericire perfectă, fără de sfârșit, la care nu pe pământ, ci numai în ceriuri, se va putea ajunge. Aceasta dorință în om a sădit-o însuși Creatorul său, care „e cauza a tot ce există în lume”. Iar dacă El, Dumnezeu, a pus aceasta dorință în inimile omului, conform dreptății și bunătății Lui, a trebuit să și facă posibilă ajungerea ei, ceea ce — în nemărginita lui iubire — a și făcut. Conform învățaturii Bisericii, care se bazează pe revelația divină, noi putem ajunge la aceasta fericire, — vecinică-supranaturală — dacă *vom crede tot ce ne-a descoperit Dumnezeu, vom face tot ce ne poruncește Dumnezeu și vom primi darurile, grațiile ce ne vin de sus.*

Credința adevărată, dorințele lui Isus și darurile Lui le vom găsi în sinul Bisericii Sale. La izvorul necesat al acestui Biserici vom alerga cei ce vrem să ne mântuim.

Cu aceasta termin recomandându-mă călduros piilor tale rugăciuni.

Părintele Teofil.

VIATA

— Roman —

de Sabin G. Truția.

IV.

Pe șoseaua netedă și umezită de ploaia ce căzuse în zori, cei patru cai de rasă înhămați la un landou elegant înaintau sprinteni, adulmecând drumul prin incovoieri de gât și mestecând zglobii oțelul plin de clăbuci al zăbelelor.

Vizitiul, un bărbat pirpiriu, cu mustățile aduse pe oală și îmbrăcat în livrea cu nasturi de argint, dormita pe capră, cu ciubucul stâns, uitat în colțul gurii.

În răstimpuri, când rudașii se domoleau, tresăria brusc și pocnea din biciu.

— Haideee... și, apăsându-și bărbia în piept, începea iarăși să dormiteze, monologând: Sunt cam tineri mânzii, dar se vor obișnuii...

Cu capul răzimat de pernele moi ale landoului, Marcela privea visătoare spre vechiul castel strămoșesc, a cărui turle vopsite cu roșu și spălătăcie de multele tempestăi, abia mai străluceau în reflexul amurgului de toamnă.

Erau împlinite două săptămâni de când plecase în excursie și, în acest interval, nu primise de acasă nici o știre. Aflase din spusele vizitiului că tatăl ei este cam suferind și abia aștepta să-l revadă.

Dar în acest dor al revederii era amestecată și o vagă neliniște.

Când descinse din tren în gara T..., conveni întâmplător cu un tânăr avocat, unul din prietenii intimi ai inginerului Stoica.

Acesta, văzând-o încărcată cu geamantane și nezărind prin apropiere vre-un hamal liber, se grăbi să-i ajute.

— Imi dați voie, d-șoară Marcela...

— Mulțumesc, d-le avocat, ești foarte drăguț; și, rotindu-și în jur privirea scrutătoare, șopti, decepționată: Am dat la adresa lui Petrișor o telegramă că sosesc, dar văd că...

— La adresa lui Petrișor?

— Da! Suntem doar prieteni din copilărie.

— Nu mă mir că i-ați dat telegramă, însă...

Advocatul o privi uluit.

— Nu știți că Petrișor e plecat din T...?

— Nu știu nimic.

— Curios... Eu credeam că Dvs. îmi veți putea da unele lămuriri referitoare la dispariția lui.

— De când e plecat?

— Tocmai de o săptămână. A demisionat din serviciul ce-l avea la C. F. R. și...

— Cum? Petrișor a demisionat?

— Da.

— Nucumva a fost detașat undeva în interes de serviciu? La noi, adaoșe zămbând, aceste „detașări“ sunt cam obișnuite. Prin asta s'ar putea explica ușor dimisia și plecarea lui Petrișor; nu?

— Nu, d-șoară Marcela. Regret când trebuie să vă spun că Petrișor a demisionat fără să fie detașat și a dispărut „fără adresă“, cum dispar uneori eroii romanelor senzaționale. Am fost prieteni buni, cum nu prea se găsesc astăzi și, sincer spunând, nu știu cum să-i calific gestul. Să plece el așa... fără să-mi spună măcar o vorbă... Marcela rămase nedumirită.

De când nu mai convenise cu Petrișor, erau împlinite șase săptămâni și destăinuirile tânărului avocat o nelinișteau. Știa că Petrișor este băiat cuminte, incapabil de a săvârși fapte nesocotite, dar neputând da nici o explicație faptului că dimisionase din serviciu și mai ales dispariției lui atât de subite, abia aștepta să se vadă sosită acasă. Cuprinsă de-un neastâmpăr ciudat și fără a lua în seamă salutul plin de respect al țăranilor cari se reîntorceau dela munca câmpului, privea mereu, cu ochi visători, spre turlele vopsite cu roșu, cari se zăreau din depărtare. Acolo... între zidurile înegrite de vremuri ale vechiului castel, adăpostit în umbra răcoroasă a brazilor cari i-au alintat copilăria, o aștepta cu dor bătrânul ei tată; singurul care putea să o lămurească, aruncând o rază de lumină în besna misterului care o chinuia. Fără îndoială, tatăl ei va ști unde se găsește Petrișor, căci acesta, considerat fiind ca aparținător familiei, nu făcea nici un pas fără știrea binefăcătorului său, care se îngrijise în mod deosebit de creșterea și educația lui.

În răcoarea amurgului, parfumat de mireasma otăvilor cosite de curând, caii de rasă înaintau sprinteni și, când globul învăpăiat al soarelui apuse după creasta unui deal împădurit, intrară la pas în curtea străjuită de tei a castelului.

Marcela, fără să aștepte până va opri vizitiul, sări din landou sprintenă și, lăsând geamantanele în grija unei servitoare care grăbi s'o întâmpine, o luă înainte. Urcă în fugă scările de piatră, tocite de vremuri și întră. Presimțind că tatăl ei — deși suferind — se găsește lângă

biroul încărcat cu registre și vrând să-i facă o surpriză, traversă în pas ușor de gazelă câteva sale, călcând cu grijă pe covoarele de Smirna învechite și se strecură tiptil într'o cameră spațioasă, a cărei pereți și draperii atârinate de-asupra ferestrelor luminoase reflectau culoarea verde a olivilor, nespuse de plăcută privirei. Nu se înșelase. Tatăl ei pirotea lângă birou, tolănit într'un fotoliu și ținând o scrisoare în mâna ce-i atârna leneșă, petrecută după brațul fotoliului. Pe dunga unei scrumiere așezată pe birou ardea o țigară de foi, a cărei fum albăstriu se ridica în rotocoale subțiri spre tavan.

Marcela se apropia încet și, cuprinzând în brață capul încărunțit, îl strânse la piept cu duioșie.

— Tu, tată drag!

Desianu tresări. Deschise ochii brusc și, recunoscându-și copila, o îmbrățișă îndelung, murmurând grăbit câteva cuvinte, pe cari i le aducea pe buze surpriza și bucuria revederii.

— Eram atât de neliniștit! șopti Marcela, după ce tatăl ei se mai domoli, căci Grigore vizitiul îmi spusese că ești suferind.

— Da, scumpa mea, nu mă simt bine de loc. În nopțile din urmă am început să sufăr de insomnie și asta m'a slăbit îngrozitor. De altfel, indispoziția mea e ceva obișnuit, așa că... nu trebuie să te neliniștești.

— Să fi știut că te voi găsi bolnav, spusese ea cu ochii în lacrimi, nu plecam în excursie.

— Scumpa tatii fetiță! Fii cuminte... Nu ai nici un motiv să plângi. Sosirea ta m'a înviorat nespuse de mult și sper că la noapte voi avea un somn liniștit. Ș'apoi, continuă Desianu, mângâindu-i buclele castanii scăpate din rânduiala pieptănăturii, trebuie să știi că eu mă simt fericit atunci când poți să te distrezi. Pentru mine încă va fi o distracție nespuse de plăcută, ascultând impresiile tale din excursie. Fără îndoială, vei ști să-mi povestești multe.

— Da, tată, a fost așa de frumos... și, sbicindu-și lacrimile ce-i tremurau între gene, reluă: Când am sosit în gara T..., am convenit cu avocatul Olteanu și mi-a spus că Petrișor a demisionat din serviciu; e adevărat? Surprins de întrebarea copilei sale, Desianu încruntă din sprincene și, silindu-se să pară liniștit, răspunse domol:

— Da, e adevărat.

— A fost detașat undeva? sau e bolnav?

— Nu, scumpa mea. Petrișor e voinic și sănătos. Pe cât știu, a plecat într-o călătorie de studiu, fiindcă... Dar despre asta vom vorbi mai târziu; și, vrând să dea alt curs discuției, reluă zâmbind: Știi că vom avea la masă pește proaspăt? A fost prins azi dimineață din canalul Bega și i-am spus bucătăresei să-l gătească cu aspic, mncarea ta favorită.

Marcela îl sărută pe frunte cu duioșie.

— Ce multe surprize și atenții păstrezi pentru copila ta... Tăticule, ești un cavaler neîntrecut! și, privindu-și pardesiul șifonat, spuse, înveselită: Până se gătește masa, alerg să-mi schimb haina și să-mi așez lucrurile.

— Bine, fetița tatii, la revedere. Convinsă că tatăl ei nu este atât de bolnav pe cât își închipuise și înțelegând din vorbele lui că Petrișor este sănătos și că nu i s'a întâmplat ceva deosebit, plecă spre camera ei, fredonând ușor un cântec vesel.

(Va urma).

BIBLIOGRAFIE

Elena Pop Hossu Longin: Amintiri (1880—1930) Tipografia P. Barițiu, Cluj. 60 lei.

Fiica marelui luptător național: Gheorghe Pop de Băsești — președintele adunării dela Alba-Iulia, care la 1 Dec. 1918 a hotărât unirea pe vecie a Ardealului cu Patria-mamă — Elena Pop Hossu Longin, ea însăși înflăcărată și neînfricată luptătoare națională, a dat de curând neamului ei scump și drag, o valoroasă lucrare cu amintiri și clpe pe trăite timp de 50 ani (1880—1930). Martoră a acestei vieți trecute, care s'a seurs în lupte grele și sbucumări istovitoare, martoră a constăturilor secrete, ce se țineau în castelul lui „Badea Gheorghe” din Băsești, unde matadorii neamului românesc de dincoace de Carpați, puneau la cale luptele naționale, ce au fâmantat trecutul nostru viforos, de vitregă stăpânire și neomenoasă subjugare.

„Amintirile” ilustrate Române: „Doamna Elena” — în întreg cuprinsul lor, — sunt strălătute de cea mai caldă și sinceră iubire de neam și precum inima ei nobilă — românească, așa valoroasa carte, vibrează de cel mai înflăcărat și simțit naționalism.

În zilele de azi luptele murdare politice, rup neamul românesc în douăzeci-treizeci de părți. Prietenii negre și interesele meschine-personale, ori de partid — ce cocotează pe trădători în locuri de înaltă conducere, în timp ce adevărații luptători — cari în timpuri primejdioase, nu acum, s'au afirmat români, — sunt striviți sub superba și îngrădite lor privire, ură, ori răzbunare, îndărăte, ori încăpăț nează aceste fărâ-mări. Nenumărații dușmani interni: masoneria cu fiul său natural comunismul (adevărat: bolșevismul și anarhia), secetarii nenumărați, indivizii cari vreau să distrugă fundamentul Țării românești:

Nihil Sine Deo, etc. țintesc la desagregarea neamului, iar vecinii — dușmanii noștri seculari — vreau peirea noastră completă în aceste vremuri turbure, amintirile foarte cunoscutei „Doamna Elena” vor fi ca un balsam binefăcător peste sufletele îmbolnăvite de atâtea hăpuri înveninate, ce ni-se dau azi pentru înghițire și fiecare pagină din cele peste 150 pagini, va fi un nou impuls și o înțeleaptă îndrumare a femeilor și fetelor noastre, pentru a reveni pe calea pe care au mers vrednicele lor înaintaș.

În româneasca D-Sale lucrare vorbește despre: Reuniunea Femeilor Române Sălăjene, Reuniunea Femeilor Române din jud. Hunedoara, Reuniunea Femeilor creștine din Cluj, Uniunea Femeilor Române, Astra, etc., despre activitatea lor după, dar mai ales înainte de a fi sosit „zua mântuirii”: mult dorita „Unire”. Tratează și multe alte lucruri de o importanță deosebită ca Portul românesc și industria de casă, Doina românească, Chestiunea femeie (pe care o și reproducem în numărul acesta) Infanțarea Partidului Național Român, etc.

Vrednicia fiică a Eroului dela Băsești: Elena Pop Hossu Longin, azi, după un mai bine de jumătate secol de muncă apostolică, trăiește modest, fără fanfară, în castelul atător amintiri scumpe și frumoase dela Băsești. Acolo lucrează și azi în interesul Neamului, dar în cerc mai restrâns. În răstimpuri se deplasează prin comunele din jur, unde ține conferințe brăzdate de adevăratul sentiment național al vremilor trecute.

„Amintirile” ilustrate Matroane sunt o prețioasă „contribuție de a învedera crâmpel din trecutul nostru zbuciumat”.

Și vor fi un puternic îndemn de a concentra voinți și energii proaspete pentru binele obștesc al neamului. Păcat, că aceasta carte, ce ar trebui să fie pe masa fiecărei române, s'a tipărit numai în 500 exemplare. Aceste exemplare, distinsa autoare le-a oferit „Uniunii Femeilor Române” cu sediul la Brașov. Se pot avea și dela „Tipografia Carman” P. Barițiu Cluj Str. Brătianu 13. Un exemplar 60 lei.

Și execuția tehnică este dintre cele mai desăvârșite: o carte de salon.

Al. Lascarov-Moldovanu: Biserica năruită, roman, lei 25. — Editura „Națională” S. Ciornei. București („Colecția Rosidor”).

Distinsul și fecundul scriitor: Al. Lascarov-Moldovanu, prin romanul dsale »Biserica năruită«, care nu de mult a eșit la lumina zilei, pune în mâna publicului cititor o carte literară, care contrar regulii generale, o pot eți și persoanele cinștite. Astăzi, când din punct de vedere estetic și moral, literatura a decăzut foarte mult, căci scriitorii consumați se pretează la vulgarități triviale, făcând nu odată apologia păcatelor necurate și deci propagând sistematic imoralitatea, e mai mult decât vrednic de admirat, că un scriitor laic se îngădește în scrierile lui, cu duhul auster și curat, dar înălțat de suflete, al moralității.

Un astfel de scriitor rar, este dl. avocat Al. Lascarov-Moldovanu!

Domnia sa știe, că cea mai criminală otrăvă pentru suflete este cartea rea. Și ca un f. bun creștin, — după cum îmi scria dl profesor Iosif Frollo că este, — își examinează conștiința înainte de a da o carte în mâna publicului, ca nu cumva

cartea ce o va da să fie ucigătoare de suflete, ca atâtea altele...

Astfel și Biserica năruită, deși nu este un roman religios, ci exclusiv literar, nu jicnește sentimentul religios al cititorilor, ci îl inobilitează. Vieța dela țară „liberă, luminoasă și frumoasă” o descrie în mod foarte plastic, arătându-i tot „farmecul”... Conacul Stamatineștilor, care e centrul acțiunii, împletite cu multă măiestrie, îl prezintă ca pe o casă din care nimeni nu iese nemulțumit, iar pe boerul „Ioniță Stamatin” și pe inimoasa lui soție „Doamna Elena” ca pe niște buni părinți și stăpâni, cuprinși de duhul creștinesc, prin care au câștigat iubirea și devotamentul nu numai al servitorimei ci și al tuturor sătenilor. Minunat descrie apoi o vacanță de Crăciun petrecută la acest conac și tot mai frumos pare că zugrăvește o iarnă frumoasă la țară și o șezătoare. De asemenea te înviorează foarte, umorul său sănătos: „Bucuria noastră este mare!” Cu o deosebită bogăție de amănunte mai descrie logodna și cununia Mărioarei cu Sandu... iar apoi, în mod sfâșietor, despărțirea și plecarea lui Sandu la războiu și...

Atât în Biserica năruită, cât și în celelalte lucrări literare, cari trec peste numărul de douăzeci, dl Al. Lascarov-Moldovanu este stăpânit de spiritul credinței și al moralei creștine. Este un adevărat creator de literatură curată, binefăcătoare și sănătoasă...

Prin schițele, povestirile, nuvelele și celelalte lucrări literare ce ni-le-a dat, deși încă încoș, și-a asigurat de mult un loc de onoare în istoria literaturii române, precum și în... inimile creștine.

Ovidiu Hulea: Jerbe matinale, poezii, Institutul de arte grafice „Ardealul” Cluj.

Binecunoscutul și simpaticul poet ardelean: dl Ovidiu Hulea, ne-a făcut o nouă surprisă literară prin proaspătul său volum de poezii, intitulat: Jerbe matinale. Volumul prezent ne convinge, că înflăcăratul poet este în plină putere de afirmare a talentului său creator. Volumul e împărțit în trei părți: Răsvrătiri, Flori albastre și nopți de veghe.

În „Răsvrătiri” poetul se manifestă ca un înflăcărat naționalist, ce-și iubește cu ardoare Neamul și Patria. Poeziile sale sunt inspirate de războiul mondial, care a fost împreunat cu atâtea prefaceri mari, cu atâtea trudă, necaz, durere... și moarte:

...Iată acum... sub geam pornesc și plopii
Ei mințile și pierdură de curere,
Nu-i nimenea pe marginile gropii
Și groape tot mai multe trupuri cere!

...Vuieste sânge 'n fluvii ca furtuna
Și din văltoarea lui înspumegată
Pădurile de cruci se naltă 'ntr'una
Pe văi, pe munți, pe țări, pe lumea toată.

Se mângăie însă, că deși în depărtări mari, mortii vor fi sub grija Domnului Isus și le zice:

Dormiți cei buni, cei dragi și mucenici,
Căci la mormântul vostru înstreinat
Hristos veni-va 'n nopți cu albă lună
Să vă aline somnul sbuciumat...

Poetul își iubește cu patimă pământul strămoșesc și extaziat isbucnește în adâncă admirație:

Cât de frumos
Te-a 'mpodobit

Gândirea cea cerească!
Ardeal duios,
Ardeal iubit,
Moșie strămoșiască!...

Pe când războiul era în cumplită-i desfășurare, iar durerea era mai chinătoare cerșete cerului:

Iar brațelor ce tremură de ură
Să le redai puterea de-altă dată
Că 'nsufletu-mi ca 'ntr'un vezuv se sbate
Durerea noastră neagră ne 'mpăcată.

Întreg volumul este condus de aceeași nădejde, că:

... Din mormântul veacurilor moarte
Va răsări și pentru noi un bine...!

„Flori albastre” se caracterizează prin versuri plăcute și ușoare, cari nu odată formează pasteluri frumoase.

„Noaptea de veghe” au fixat în versuri, multe din sbuciumările sufletești prin cari a trecut inima de oțel a tinărului poet, poate, chiar în vremurile vițoroase din trecutul nu prea depărtat. Uneori are și versuri mai senine. Așa în poezia „Primăvara”:

Uite, râde primăvara
În potiri din flori din soare,
Peste mări plutesc în zare
Paserile călătoare,
Corle se afundă 'n ape
Și privesc cu jînd, pe maluri
Cum se duc în șir cocorii
Peste șes și peste dealuri.
Holde verzi rodesc pe șesuri
Și maslini cu ofrandă vie...
Strugurii își scot căpșorul
Dintre vițele de vie...

Peste tot, stitul dlui Ovidiu Hulea, e clar, conciz și foarte curajos. Ca în vinele domniei Sale, așa și în versuri, îi clocotește sângele fierbinte.. românesc

*

Anuarul Reuniunii Femeilor Române din Beiuș și jur. (24 Iunie 1928 — 17 Mai 1931.) este o dovadă grăitoare a activității culturale, sociale și caritative pe care o desvoltă Reuniunea în cercul său de activitate. Zămislită în vremurile cele mai periculoase (1918) și întemeiată în 1919 de către cunoscuta scriitoare Viorica I. Ciordaș și-a implinit datoria ei de-a fi un focar de cultură în

mijlocul poporului românesc din Beiuș și jur. Biblioteca stabilă și ambulantă a Reuniunii a fost desigur un puternic mijloc de-a face apostolat național. Munca vrednicilor conducătoare a fost cu atât mai efectivă, cu cât hărnicia le-a fost mai desinteresată. Desigur laudă necontestată (de-odată cu toate membrele din comitet) merită mai ales doamnele: Angela Sălăgean, prezidentă și Eliza Dr. Pavel, secretară (soția scriitorului Dr. Constantin Pavel).

Pelângă rapoartele și dările de seamă obișnuite, în anuarul prezent se dau și câteva cuvântări frumoase brăzdate de sentimentul românesc beiușan.

Nu s'au uitat nici portretele eroilor: Dr. I. Ciordaș și Dr. N. Bolcaș.

Execuția tehnică: frumoasă. Este lucrată în tipografia veche „Doina” din Beiuș, jud Bihor.

POSTA REDACȚIEI

— V. S. Poezia urmează în numărul viitor.

— I. O. Articolul îl publicăm cu plăcere. Tot așa și cu altă ocazie. Mulțumim pentru simpatii.

— I. B. Dorința împlinită. Articolul urmează.

— Când ni-se trimit spre publicare articole semnate cu pseudonim, rugăm ca, pentru redacție, să se noteze și numele adevărat. Bineînțeles, la dorință, numele adevărat se păstrează în secret.

Posta Administrației.

Abonamente de încurajare:

I. P. S. Sa Păr. Mitropolit Dr. Vasile Suciu, Blaj 300 Lei
Reverendisimul Păr. Ludovic Vida, Baia-Mare 200 Lei

Domnul Dr. Ioan M. Bârcă, medic, Șimleu 200 Lei

Pentru încurajarea înaltă și binevoitoare mulțumim din adâncul inimei. Bunul Dumnezeu să răsplătească însuțit tuturora, cari ajută și încurajează munca noastră.

Am mai primit următoarele abonamente:

P. On. Clemente Pandrea, protop, Cluj	120
Dna Paraschiva Bob	120
Dna Leni Hulea, Mihalț	120
DI Ioan Pop, cleric, Cluj	100
Dna Elena Gh. Chișiu, Bicaz	120
Dra Ana Radu inv Bicău	120
Dna Livia Dr. Petrovan, Cluj	120
Dra Reghina Nemeș, Șimleu	100
Dna Valeria Ardelean, Bocșa	60
Dna Iustina Rusu, Huedin	120
Dra Dorina Andrea, Teaca	120
Dra Edita Mureșan, Baia-Mare	100
Dra Cornelia Gheție, Crasna	100
Dna Văd. Elena Dăianu, Alba-Iulia	60
Dra Iuliana Ghergely, Ghimeș-Făget	120
DI. Ion Berinde, Dragomirești	60
Dna Eugenia Munteanu, Dsmartin	100
Dra Sofia Burigan, Ineu	60
Dra Luiza Pop Sărăuad	120
P. O. Ariton M. Popa, Reghin	140
Dna Mărioara Cerghizan, Șabed	60
Dna Maria Sima, Curitău	120

Tuturora sincere mulțumiri.

La administrație avem șase serii complete de pe anul trecut și vre-o 25—30 serii din care lipsește numărul 2. Serie ne-completă, având în vedere tocmai că este ne-completă, o vom da, la cerere în prețul abonamentului jumătate pe anul trecut, adică cu 30 lei. Seria completă cu prețul întreg a abonamentului pe anul trecut: 60 lei.

Mai multora. Nu știm ce poate fi cauza că n'ați primit toate numerile, deoarece de aici se trimit regulat. Am trimis din nou numerile cerute.

